

SPREMEMBA POIMENOVANJA KATIONOV

JAZMP imetnike dovoljenj za promet obvešča, da bo v klasifikaciji ATC in v Formulariumu Slovenicumu prišlo do spremembe poimenovanja kationov. Več o razlogih za spremembo poimenovanja in časovnici za uveljavitev spremembe je pojasnjeno v nadaljevanju tega obvestila.

S spremembo slovenskega poimenovanja kationov se spremeni tudi njihovo navajanje v informacijah o zdravilu (povzetek glavnih značilnosti zdravila, navodilo za uporabo in besedilni/barvni osnutek ovojnine).

Imetnikom dovoljenja za promet z zdravilom samo zaradi spremembe slovenskega poimenovanja ni treba predložiti vloge za spremembo informacij o zdravilu, ampak popravek upoštevajo v okviru naslednjega regulativnega postopka, ki se nanaša na informacije o zdravilu.

Priporočila IUPAC glede slovenskega poimenovanja kationov so leta 2003 izšla v publikaciji Klasifikacija ATC 2003 in so bila sledeča:

- katione, ki nastanejo z adicijo protona na osnovno strukturo iz vrste dušika, halkogena in halogenov s standardnim valenčnim številom (pravilo R-5.8.2.) poimenujemo tako, da dodamo pripono -onium h korenu elementa (npr. amonium (NH_4^+), sulfonium (SH_3^+ ipd.);
- katione, ki nastanejo z dodatkom enega ali več protonov na nevtralno osnovno strukturo, opišemo tako, da dodamo pripono -ium, -dium (npr. benzenium).

V času veljavnosti in uporabe tega pravila so se pojavile težave glede izgovaranja in sklanjanja tako poimenovanih spojin. Delovna skupina za pripravo Formulariuma Slovenicuma in JAZMP sta se zato odločili, da katione poimenujemo tako, kot smo jih poimenovali do leta 2003, in sicer:

- katione, ki nastanejo z adicijo protona na osnovno strukturo iz vrste dušika, halkogena in halogenov s standardnim valenčnim številom (pravilo R-5.8.2.) poimenujemo tako, da dodamo pripono -ij h korenu elementa (npr. amonij (NH_4^+), sulfonij (SH_3^+ ipd.);
- katione, ki nastanejo z dodatkom enega ali več protonov na nevtralno osnovno strukturo, opišemo tako, da dodamo pripono -ij, -dij (npr. benzenij).

V farmaciji je precej učinkovin, pri katerih je kationska oblika spojine pogoj za učinkovitost. Najbolj zastopane so spojine s kvaterno amonijevo skupino, na primer sintezni antiholinergiki (A03AB), spojine z antiseptičnimi lastnostmi (D08AJ) in mišični relaksanti (M03AC). V preglednici 1 navajamo nekatere primere spremenjenega slovenskega poimenovanja.

Preglednica 1: Primeri slovenskega poimenovanja kationov

Oznaka ATC	Angleško poimenovanje	Slovensko poimenovanje	Neveljavno slovensko poimenovanje
A03AB13	bevonium	bevonij	bevonium
D08AJ03	cetylpyridinium	cetilpiridinj	cetilpiridinium
M03AC03	vecuronium	vekuronij	vekuronium
P02CX01	pyrvinium	pirvinij	pirvinium

Pri skupini antiaritmikov z oznako ATC C01BA pri prevajanju v celoti sledimo angleškemu nazivu, čeprav so nekateri antiaritmiki kvaterne spojine. V preglednici 2 navajamo nekatere primere slovenskega poimenovanja.

Preglednica 2: Primeri slovenskega poimenovanja kationov

Oznaka ATC	Angleško poimenovanje	Slovensko poimenovanje	Neveljavno slovensko poimenovanje
C01BA08	prajmaline	prajmalin	prajmalium
C01BA05	ajmaline	ajmalin	
C01BA04	sparteine	spartein	
C01BA12	lorajmine	lorajmin	

S spremembo poimenovanja kationov se spremeni tudi poimenovanje v klasifikaciji ATC. V preglednici 3 navajamo spremembe v slovenskem poimenovanju oznak ATC, ki začne veljati s 1. januarjem 2024.

Preglednica 3: Spremembe slovenskega poimenovanja oznak ATC

ATC oznaka	Angleško poimenovanje	Veljavno slovensko poimenovanje	Neveljavno slovensko poimenovanje
A03AB02	glycopyrronium	glikopironij	glikopironium
A03AB03	oxyphenonium	oksifenonij	oksifenonium
A03AB10	hexocyclium	heksociklij	heksociklium
A03AB13	bevonium	bevonij	bevonium
A03AB21	fenpiverinium	fenpiverinij	fenpiverinium
A03AB53	oxyphenonium, combinations	oksifenonij, kombinacije	oksifenonium, kombinacije
A03CA05	glycopyrronium and psycholeptics	glikopironij in psiholeptiki	glikopironium in psiholeptiki
D08AH01	dequalinium	dekalinij	dekalinium
D08AJ01	benzalkonium	benzalkonij	benzalkonium
D08AJ02	cetrimonium	cetrimonij	cetrimonium
D08AJ03	cetylpyridinium	cetilpiridinij	cetilpiridinium
D09AA05	benzododecinium	benzododecinij	benzododecinium
D09AA07	cetylpyridinium	cetilpiridinij	cetilpiridinium
D09AA11	benzalkonium	benzalkonij	benzalkonium
D11AA01	glycopyrronium	glikopironij	glikopironium
G01AC05	dequalinium	dekalinij	dekalinium
G04BD01	emepronium	emepronij	emepronium
G04BD09	tropium	tropsij	tropium
M03AA01	alcuronium	alkuronij	alkuronium
M03AB01	suxamethonium	suksametonij	suksametonium
M03AC01	pancuronium	pankuronij	pankuronium
M03AC03	vecuronium	vekuronij	vekuronium
M03AC04	atracurium	atrakurij	atrakurium
M03AC05	hexafluronium	heksafluronij	heksafluronium
M03AC11	cisatracurium	cisatrakurij	cisatrakurium
N02BG02	rimazolium	rimazolij	rimazolium
N05CX05	emepronium, combinations	emepronij, kombinacije	emepronium, kombinacije
N07AA30	ambenonium	ambenonij	ambenonium
P02CX01	pyrvinium	pirvinij	pirvinium
P02CX02	bephenium	befenij	befenium

R02AA02	dequalinium	dekvalinij	dekvalinium
R02AA06	cetylpyridinium	cetilpiridinij	cetilpiridinium
R02AA09	benzethonium	benzetonij	benzetonium
R02AA10	myristyl-benzalkonium	miristil-benzalkonij	miristil-benzalkonium
R02AA16	benzalkonium	benzalkonij	benzalkonium
R02AA17	cetrimonium	cetrimonij	cetrimonium
S01EB04	demecarium	demekarij	demekarium
V04CX07	edrophonium	edrofonij	edrofonium

V Formulariumu Slovenicumu se s spremembo poimenovanja kationov spremeni poimenovanje v seznamu monografij učinkovin in pomožnih snovi. V preglednici 4 navajamo spremembo v slovenskem poimenovanju učinkovine, ki začne veljati s 1. oktobrom 2023.

Preglednica 4: *Spremembe slovenskega poimenovanja v Formulariumu Slovenicumu*

Št. monografije	Angleško poimenovanje	Slovensko poimenovanje	Latinsko poimenovanje
2624	Meldonium dihydrate	meldonij dihidrat	Meldonium dihydricum